

"EDINOST"
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrtekih in sobotah**. Zgodnjeno izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uru zvezer. — Obajno izdanje stane: za jeden mesec f. 1.40, izven Avstrije f. 1.40 za tri meseca f. 2.00 f. 4.— za pol leta f. 3.00 f. 6.— za vse leto f. 4.00 f. 10.— Na naročje brez izplačene naročnine se ne jomijo ozir.
 Posamežne številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 20 nđ., v Gorici po 20 nđ. Sobotno večerno izdanje v Trstu 3 nđ., v Gorici 4 nđ.

EDINOST

Glašilo slovenskega političnega društva za Primorško.

„F edinosti je med!“

Vendetta?

Mi Slovani in posebno še Slovenci smo pohlevnega in miroljubuega značaja; nikomur ne kálimo vode, zadovoljni smo, ako nas drugi v miru puste ter ako nam priznavajo najprimitivnejše pogoje našega obstanka. Dočim sedé naši nasprotniki pri polno obloženih mizah, čutimo se srečne, ako smemo mirno pobirati drobtinice, ki padajo od istih miz. In vendar trdijo naši nasprotniki, naj se imenujejo kakorsibodi, v enomer, da nismo nikdar siti ter da stavimo pretirane zahteve. No, da nismo nikdar siti, to je gola in neoporečna resnica; ali to ne izhaja iz nenasitnosti naše, nego iz tega, da se našemu narodnemu telesu odreka najnujnejša hrana. Da pa zamorejo naši nasprotniki vzdržati laž o naši nenasitnosti ter prikazovati jo svetu kakor resnico, posluževati se morajo ter poslužujejo se najpodlejih sredstev. Oni, ki gospodujejo nad našo pohlevnostjo le z nasilствom, ravnajo se po vzgledu volka v znani basni, ki je iskal povoda, da raztrže nedolžno jagnje ter ga našel v tem, da je dolžil jagnje, ki je stalo ob vodi pod njim, da mu kali vodo. Tudi mi kalimo nasprotnikom našim vodo, ako sploh zahovamo, da smemo živeti. Varuj Bog pa, da nam pride kdaj na um braniti se proti nasprotinemu nasilstvu. Tedaj nazivljejo nas nemirne in bogosigavde še kaj. Tako so že vajeni nasprotniki naši naše pohlevnosti, da imenujejo provokacijo in nesramnost vsak naš še tako ponizen odpor. Ko so nas pritisnili ob zid, tako, da se ne moremo več ganiti ter se skušamo rešiti trdega oklepa, že vpijejo da smo buntovniki! Ko v skrajni sili kličemo na pomoč državo ter s prstom pokažemo na one, kateri nas davijo, pravijo, da smo „denuncijanti!“ Ko nas napadajo se surovo silo ter se istotako branimo, razvpijejo nas po svetu, da smo barbari in suroveži! Sistema, ki tiči v tem postopanju, poslužujejo se vsi naši nasprotniki, a uprav mojestri so v tem obziru naši Italijani, ki najbolj dosledno izvajajo ta sistem.

To so zopet enkrat pokazali na jasen način v seji deželnega zbora tržaškega, vršivši se dne 19. januvarja t. l., o kateri smo obširno poročali v zadnjem večernem sobotnem listu. V tej seji stal

je na dnevnem redu mej drugim tudi predlog, da se ustavovi v Trstu univerza z laškim učnim jezikom. Se splošnega naravnega stališča niso se protivili naši slovenski poslanci takemu predlogu ter je posebno deželni poslanec g. dr. Sancin izjavil, da se popolnoma strinja z nazori, izrečenimi v poročilu, priloženem vprašavnemu predlogu. A vendar prišel je isti gosp. poslanec do zaključka, da morajo slovenski poslanci glasovati proti navedenemu predlogu, kar so tudi storili. Ta korak utemeljeval je pa tako spremno in logično, da so nasprotniki, ki si niso kaj tacega pričakovali, kar obstali nevedoči, kaj odgovarjati. Povedal je gospod poslanec dr. Sancin našim ljubim italijanskim priateljem, da mi Slovenci, ki nimamo v Trstu niti najpotrebnejših slovenskih ljudskih šol, pač ne moremo glasovati za italijansko univerzo. Isti vzroki, ki govore za najvišo izobražbo Italijanov v njih materinem jeziku, govoré pač v višji meri za to, da se morajo i nam dati sredstva za najpotrebnejšo nižo izobražbo v našem slovenskem materinem jeziku. Dokler Italijani ne pripoznajo te naše opravičene, skromne zahteve, ne moremo mi podpirati njih teženj po univerzi.

Na taka logična izvajanja ni se upal nikdo od levece odgovarjati; levičarji so pač čutili, da jim je njih lastno orožje izbito iz rok. Samo „konservativec“ Luzzatto ni se mogel odreči slavi, da je odgovarjal. Ali slave si pač ni stekel se svojim govorom; o tem je prepričan vsakdo, ki ga je čital. Glavnega argumenta govora dr. Sancinovega, kako se more namreč sklicevati na ustavo gledé opravičenosti italijanske univerze, ko se dosledno odbija prošnjo Slovencev za ljudske šole v Trstu, ni se dotaknil, dobro čuteč, da je pameten odgovor nemogoč.

Po tem govoru dr. Luzzatta, ki pač ni mogel zadovoljiti Italijane v zbornici, čutil je potrebo poročevalce sam, odvetnik dr. Venezian, oslabiti morálni vspeh dr. Sancinovega govora. In kako je to skušal doseči? Skušal je to doseči, poslužuječ se uvodom tega članka opisanega načina vseh nasprotnikov naših, kadar vidijo, da resnica in morala ne stojita na njih strani. Posluževal se je sumničenja, izrekši, da jedini argument

Ljubljane in vrgel s postelj narodne meščane, kateri imajo te napise obešene zunaj in znotraj, pa naj se to zgodi tudi v letošnji — pustni sezoni.

Gledé sezône bi Vam imel omeniti, da imamo letos ž njimi — presneto smolo! Zimska sezôna napravila je našemu trgovskemu in obrtniškemu svetu grozen „fiasco“, in nasledek temu je bil, da smo imeli raznih „rasprodaj“ — snižanih cen“ zaradi minule (!) sezône i. t. d. — kar na izber, nekaterih celo — preveč. In kakô so to grdo gledali naši trgovci, „kramarji“ in obrtniki, in kakô so rendali! A mi drugi se jih nismo bali, marveč smo se jim posmehovali, češ: Prav se vam godi, ko imate nemškatarske table nad vratim, na njih pa nemškatarske napise! Od vas ne kupimo nič!

Kot „par nobile fratum“ pa se je mrvi zimski sezôni pridružil naenkrat arboriti predpust s svojo „plesočo sezôno“ in zahteval svoje — žrave! A slabu je naletel Kurent letos pri nas v Ljubljani in na Kranjskem posebej! Le malo ima „navdušenih“ in zvestih čestilcev: par plesenih venčkov, par „maskarad“, „Vodnikov ples“ pa „Sokolova maskarada“ kot finale, to je precej vse, a vendar vse — raskošno in elegantno. In

Slovencev proti italijanski univerzi je maščevanje. Zgolj iz maščevanja (vendetta) so toraj glasovali Slovenci proti italijanski univerzi? Borni Slovenec v Trstu, ki nimajo niti ljudskih šol, akoravno plačujejo pošteno krvni in denarni davek, ravnajo toraj iz maščevanja, ako glasujejo proti nepotrebni italijanski univerzi? Od Slovencev, ki dobro vedo, da jim Italijani nikdar ne vstvarijo potrebnih ljudskih šol, v kolikor bodo to od njih odvisno, zahtevajo isti Italijani, naj bodo tako velikodušni in plemeniti, da v lastno škodo glasujejo za italijansko univerzo! Ne, to ni več resna politika, to je politično komedijantstvo in Italijani naši, ki imajo moč v rokah, naj pokajo velikodušnost in plemenito mišljenje svoje prej, nego nam predbacivajo, da nas vodi pri našem postopanju proti njim podli čut maščevanja. Mi se le borimo za samoohranitev proti italijanskemu nasilstvu in ta boj naš sloni na pošteni moralni podlagi. Kje je toraj „vendetta“?

Glavno mesto Istre.

Tako bodo povedano: Istra nima glavnega mesta. Nijedno mesto v Istri nima na sebi onega, kar treba glavnemu mestu kako dežele. Ljubljana je glavno mesto Kranjske, ker je tam sedež c. k. deželne vlade in deželnega odbora Kranjskega. Tako je Gradec glavno mesto Štajerske, Celovec Koruške. Bed je glavno mesto Dolonje Avstrija in zjedno vse totranske polovice države, ker je tam sedež skupne vlade, posebno pa, ker biva tam naš vladar, premilostljivi cesar in kralj.

V Poreču ni sedež c. k. deželne vlade. Deželni zbor se sicer sklicuje v Poreč, od kar imamo ustavno življenje, a gotovo ne radi tega, kakor da bi bilo to mesto glavno mesto Istre. — Ta praksa ne daje poreškemu mestu ni drugega potrebnega pogoja, da bi se smelo nazivati glavno mesto. Kakor se deželni zbor sklicuje v Poreč, tako bi se lahko skliceval v vsako drugo mesto Istru. V tem pogledu je zakon povsem jasen: pravi namreč, da Njeg. Veličanstvo sklicuje deželni zbor v jedno istraških mest. Poreču nedostaje torej obeh temeljnih pogojev, da bi bilo glavno mesto.

Mimo tega primenuje temu mestu vse drugi pogoji za glavno mesto.

kdo bi tu „stiskal“, v predpustu in bi ne bil lehkohiž, pa tudi lehkomišljen, ko gre vendar za romané — živev, udov in — srca!

Tako Vam tedaj, gosp. urednik, lahko trdim, da se bo princ Kurent letos v Ljubljani primerno dostojno slavil vkljub „mrvi zimski sezôni“ in vkljub tistim rasprodajam in znižanim cenam za razno blago, možko in žensko, zgornje in spodnje. Tudi zima ima svoje dobro stran: če je ugodna, se možki in ženske lahko gorko pa cenó oblačimo, potem pa tem lažje bolj — ongavimo ponoseno s predpustom, kar smo manj izdali za „čet“ in drugi tak material. In tudi ženimo in možimo se rajši in lažje, če ni bati se kake — membrane krize! Influence se ne bojimo toliko!

Povem Vam torej: Nič nas ne moti v takej sezôni, kakor je predpust, da ne bi rogovili in mu kadili, in če tudi se zaletavajo z udrihajočimi peruti v nas domači politični petelini in postni in predpustni harlekini, na Dunaji pa drugi taki „clowni“, predpusta nam ne pokvarijo in če se tudi na glavo postavijo. Tega idejala se trdno držimo, če tudi ni sicer — vse zlato med nami; kar se sveti, s časoma doživi tudi Slovenčija svojo — sezôno, če ne zimsko, pa vsej — pomladansko

Oglas se račune po tarifu v pet titu; za naslove z debolimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsegava navadnih vratic. Počela osmrtnica in javnorazrahul e, domači oglasi itd. se računajo s pogodbami.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovan, ker nefrankovanje se ne sprejema. Rokopisi so ne vržejo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnost ulica Caserma 18. Odprte reklamacije so proste poštine.

„F edinosti je med!“

Velikim zanimanjem smo čitali noto pravosodnega ministerstva, v kateri se navajajo vzroki, zbor katerih bi se moralno okrožno sodišču premestiti iz Rovinja v Puli. Vsi vzroki, navedeni v omenjeni noti glede Rovinja, veljajo še v veliko večji meri tudi za Poreč z osirom na deželni zbor. Tudi v Poreču nedostaja primernih prebivališč, primajujo primernih gostilnic in vsakoršnega konforata.

Mi so še dobro spominjam, kaj so nam priovedovali že pred (par leti prvi poslanci sedanjega hrvatsko-slovenskega kluba, kako so bili namreč vprejeti, ko so došli tja: kako so se jim približali mestni redarji takoj pri izkrcanju, poštedovali po njih imenih. Pregledovali neko listo naročil so fakinom, kam naj odnesajo prtljago ter odvedejo zajedno posamežne poslance. — Razmetali so jih po hišah kakor vojake, ali bodisi vojaške častnike: izbirali niso čisto nič. Na večer so se morali poslanci dati spremljati do gostilne. V jednem slučaju je bil lastnik stanovanja vesel toliko priazen, da je poslance sam spremjal do gostilno, a tako, da oni niso nič vedeli o tem, dokler jih ni izdile in gostilne, zoper spremil domov.

V novejšem času so vanj toliko na hodom, da bivajo vse pod jedno streho, tako rekoč v jednem hotelu.

Gospodar prenočišča — Italijan dol je Italijo — skrb si sicer zanje in stori vse more, ali stare hiše — ne njegove — ne more prenarediti in pomnožiti števila sob. Tako morata spati po dva v jedni in isti srbi. Potrebrega pohištva tudi ne mora postaviti v sobo, ker nima kam; o pečeh seveda ni govora. — Ob takih zim, kakorčna je bila prvo dne tega meseča, bilo je absolutno nemogoče ostati v sobi. Vsi hrvatsko-slovenski poslanci so bili nakazani na klubovo sobico v deželnem poslopju, ki je tako „velika“, da komaj vse sede v njej.

Isti gospodar hotela mora skrbeti tudi za vse njih telesne potrebe: pri njem pijo kavo, pri njem obedujejo, pri njem večerjajo — tu je njih jedino pribosiljše, ako ne sede v klubovi sobici ali pa se ne gredo izprehajat po cestah izven Poreča.

Ne gledé na narodno stran — na sestra, ki se goji v Poreču proti hrvatskim in slovenskim poslancem, ne gledé na hrup na galeriji, ki nastane vsikdar, da se le oglašati izmej naših poslancev, hoteč kaj predlagati ali prečitati kako interpelacijo; ne gledé na okolnost, da so naši poslanci iz-

kar pa je meni za zdaj vse jedno, da le plešem in ongavim v tem — predpust!

Gosp. urednik, delajte tudi Vi tako!

„Prima donna.“

Dogodbica iz našo vasice. — Spisal Dobravec (Dalje.)

Bastiano je čutil, da je tu zadel pravo stran, zato je krenil še korak bližje svojemu namenu.

„Samo Marijino ponočevanje mi nič kaj ne ugaaja. Prihodnji soprogji prvega trgovca v vasi, soprogji, ki bo — to se more reči — lahko ponosna na to, ne spodbobi se postopati z vaškimi dekleti po noči okoli vogov!“

„To sem ji jaz povedal že večkrat, toži ga oče, toda nič ni pomagalo.“

Tedaj seže v pogovor mati.

„Ona ima do petja tako veselje, kakor do nobene druge stvari na svetu. Ne vem, da li je pri nas taka vas ali kaj, da hoče vse peti in vse znati peti; ona pa — to priznava vse — pa najbolje. In to jo veseli. Kdo bi ji kratil nedolžno petje?“

„Prav mama, prav. Vse je res, kar pravite. Kdo bi ji zameril?“ hiti Bastiano, „ali

stavljeni raznovrstnim napadom po ulicah, kakor nim je sploh izpostavljeno naše ljudstvo po italijanskih mestecih: ne gledé na to, da je Poreč mej manjimi mesti istraški — kajti ne šteje niti 3000 prebivalcev: Poreču nedostaje še nekaj družega osobitega — nedostaje mu komunikacije.

Poslanci z otokov imajo najteže in najtežnje petovanje. Ti poslanci niti ne morejo redno potovati leherni dan: izgubiti morajo, ako gre po sreči, vsaj po par dnevi za potovanje v Poreč. In ko dospojo, recimo na Reko, čaka jih še ista pot kakor poslanec iz Volo-ke in Kastva. Vsaj ti morajo po železnici do Pazina, — kjer se jim pridruži tudi poslanec iz Podgrada, dosegavi do Herpelj z vozom, — in si potem poiskati, ako je po dnevu, voz, katerega pa ne dobe vsikdar. Potem pa se morajo voziti celo štiri ure, kar ni ravno ugodno, ako jo po zimi. Če pa dospejo v Pazin po noči, iskati morajo prenocišča, katerega pa tudi ne dobe vsikdar. Ako po nočjo prečko Pazina, morajo s železnicijo do Rovinja, tu prespati, da še le naslednjega dne odpotujejo s parnikom v Poreč. In slednjici jim je odprta pot po železnici do Trsta, kjer morajo prenocišči in se družega dne odpeljati v Poreč. To potovanje prečko Trsta, za koje se potrebuje celih 18, reci osemnajst ur — to je toliko časa, kolikor bi potrebovali do Dunaja in še štiri ure dalje po železnici — to potovanje, pravimo, bilo bi še najugodnejše in najprimernejše, ali ni vselej gotovo.

To potovanje prepreči lahko v gornjem delu burja, v dolnjem pa megla. Znano nam je, da so enkrat nekoji poslanci došli do Pirana in dalje do Sandrije, a potem so se morali vrneti v Poreč, ker ni bilo mogoče potovati dalje. V Piranu so si najeli kočijo, da se odpeljejo v Buje, kjer so se odpelili ter dosegli še le naslednjega dne v Poreč, vsi utrujeni in z ogromnimi stroški. — Večno tudi, da so drugi pot hoteli nekateri poslanci do Rovinja, a parnik ni mogel v Rovinj, ampak se je peljal mimo. Še le čez dobro uro mogel se je približati h kraju. Znano nam je tudi slučaj z dne 3. t. m., ko so bili poslanci na potu iz Trsta v veliki nevarnosti vselej silne burje. Slednjicu nam je znan najnovejši slučaj z dne 20. t. m., ko megla ni dovolila poslancem odpotovati v Poreč.

Takim nezgodam so izpostavljeni tako poslanci z otoka Krka, bilo to po kopnem ali po morju, in to še potem, ko so že srečno došli na Reko; kolikor tudi oni iz okraja Voloskega in tudi poslanec iz Buzeta. Takim nezgodam so izpostavljeni tudi poslanci iz Pulja in Rovinja, Kopra in od drugod. Često jim pri najbolji volji ni mogoče, dosegati v Poreč. A še veliko slabše je, kadar treba odpotovati iz Poreča. Ako ne morejo po morju, ostanejo jim le poštni voz in pa dva ali trije drugi vozovi, ki so jim na milostno razpolaganje v vsem Poreču — seveda, ako teh vozov ne zasedejo poprej drugi.

Projektovana železnica Triest-Poreč-Kanfanar bi sicer nekliko odpravila ta zla. Ali vprašanje je tu: kdaj se dozida ta železnica? In potom: ali bi železnica odpravila

to pohajanje po noči ne more biti spodbudno izobraženemu človeku. In pa — čujte! — ko bi bilo samo to? Še nekaj družega je, kar morda tudi vam ne bo ljubo. Slišal sem, da se učitelj rad ozira v Marijo, in nji to ni prav niti novšečeno, da si — — Končati ni mogel.

„O, o, o!“

„O, o, o!“ začudita se roditelja.

„To sem slišal, in vem, da je res.“ —

Marija je imela potem hudo, joku in zdihov polno noč. Saj si vendar ne more misliti kaj tacega. Bastiana res ne mara, ali to, da se ozira po go-podu Žetku ali pa on za njo, za to se ji zdi Žetko prevzeten, pre-idealjen mož. To je puhla laž!

* * *

Bližali so se Božični prazniki. Sneg je pokrival našo vasico in njeno okolico daleč na okrog. Od zornice gredje so se kupali otroci, a tudi odrasli mladeniči in dekleti slcherno jutro. Mraza ni bilo posebnega, sneg pa tako mehak kakor volna. Tako lepega adventa še ne pomnijo ljudje v naši vasi. To vam je bil samo jeden glas: Žetko in Marija, Marija in Žetko! Drugi pevci so se samo senčili v sijaju njih slave. Petje smo imeli

vsa druga zla, zbor katerih Poreč ne bi smel biti sediščem deželnega zборa, koje mesto itak ni glavno mesto dežele — ni po svoji zgodovini, ni po prirodnji legi, ni po postavah.

Dokler se stvari korenito ne promene, tako, kakor zahtevata zgodovina in interes našega naroda, združen z interesom monarhije in dinastije, bilo bi želiti, da dobre vre tri primorske deželice jedna sam deželni zbor, kakor imajo jedno samo c. k. deželno vlado.* A dokler se ne zgodi tudi to, dokler bude obstal deželni zbor i straki, je absolutno potreba, da poslednji ne zboruje v Poreču, ampak v kakem drugem mestu, koje bi vsaj približno odgovarjalo potrebam in opravičenim zahtevam deželnih poslancev!

Deželni zbor tržaški.

IV. seja dne 26. januvarja 1894.

Navzočih 36 poslancev. Seja se je pričela ob 7. uri večer. Na dnevnem redu je predlog deželnega odbora. „Nadaljevanje razprave o ognjegastni postavi“. Po prečitanju zapisnika III. seje se nadaljuje II. čitanje ognjegastne postave. Sprejmejo se §§ 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 brez debate. Pri IV. oddelku § 21 se oglaši dež. poslanec dr. Sancin približno tako-le:

Vsaka poslava mora imeti svoj temelj, da se namore uporabiti v praktičnem izvrševanju. Vaš predlog nima temelja! Če so napadne in pomanjkljive premlise, morajo biti napačne posledice! Primerjal sem vaš predlog z mnogovrstnimi deželnimi postavami, izdanimi za druge dežele, zastopane v državnem zboru, in razvidel sem, da je vaš predlog pogrešljiv in neisvedljiv. Ako hočete nalagati posestnikom sproščeno in posebno dolžnosti za slučaj požara, treba da se oxirate na okolnosti, in da razlikujete okolico od mesta; druge okolnosti so v mestu, druge pa v okolici. In ravno v tem pogledu je vaš predlog pomanjkljiv! Poglejte nekoliko v druge deželne postave! Vse razlikujejo med mestom in deželo, vse nalagajo druge dolžnosti posestnikom večjih poslopij po mestih in manjših poslopij po vseh. Pomišlite, da vse dotične postave popisujejo natančno, kako orodje mora biti na razpolaganju v času elementarnih neagod, in v tem pogledu razvidno ločijo mesta od vasi, večja poslopja od manjših poslopij, bogate meščane od ubogih seljakov. Čital sem v vseh dotičnih postavah, da mora občina v prvi vrsti skrbeti za to, da se ima v vsakem selu, ki šteje po nekolihi hiši, po 20, 50, ali pa po 100, kakor je to običajno po raznih deželah, pripravno brigalnico za ognjegastne potrebe. Tudi je predpisano, da mora občina nastaviti ponovno čuvanje za ognjegastne namene. Ti duvaji morajo obvestiti vsaki požar sosedki in proglašiti ga med sosedji.

V vašem predlogu pa ni ne duha ne slaha o tem. Kako mora biti vaš predlog

*) Seveda s primerno in previdno premembro volilnega reda.

res tako kakor še nikoli. Vse je veliko k zornicam. Saj je to tudi najboljši čas zime. V naravi vse mrtvo, brez glasu, brez življenja; v cerkvi pa na vse zgodaj veselo petje, iskrena moltev. „Vi oblaki ga rosite, ali zemlja naj ga da!“ Res, v krščanskem srcu tli tedaj vesela nada: rojstvo nebeskega Odrešenika. Po dolgem trpljenju radostni up rešitve, po hudi zimi vesela vigred. To je zemeljski krog! To je krščansko!

Ako bi bil vsemogočni Bog uslišal želje Žganove Marije — zategnil bi se advent vsaj še jedenkrat toliko — kaj pravim! ona bi bila rada videla, da bil sam advent, sama večnost. — — —

Sleherno jutro se je namerilo — Bog vedi kako —, da sta od šole do cerkve stopala skupno z gospodom Žetkom. Domov grede sta se zopet tako dolgo ozirala drug po drugem, da sta se dobila. Na sveti večer k polnočnici jima je zmešal to veselje Bastiano, ki se jima je pridružil nepovabljen. Sreča, da pot ni bil dolg in so se kmalu spravili drug drugemu ispred očij.

(Dalje prih.)

vesešen, če je sploh pomanjkljiv v premlisih? Ustvarite okolnosti take, da more imeti postava svojo praktično uporabo; a dokler ne bodo v okolici, ni vede, ni potrebnega orodja, ostane vaš zakon neuporabljiv, pomanjkljiv in iluzoren.

Deželni glavar vpraša poslanca, če hoče staviti kak predlog, na kar mu odgovori dr. Sancin: Ne stavim nikakega predloga, ker sem prípravan, pa bi se ne vsprejel; to me uči skrinja. Hotel sem le kritizovati vaš predlog. (Odobravanje med drugimi deželnimi poslanci in tržaške okolice).

Posl. Nabergoj proti posl. Burgstalerju poluglasno: Dozdaj nas nista v konservativci podpirali niti v najmanjih naših težnjah, čemu torej bi stavili predloge?

Nekdan glas od konservativne stranke Sancinu: Stavite predlog!

Posl. Sancin: Nočem, ker vem, da bi ne bil vsprejet.

Oglasil se k besedi posl. Dollenz: Jaz se pridružujem popolnoma izvajanjem dr. Sancina in poudarjam, v kaki revčini se nahaja naša okolica. Poudarjam, da nimamo vode, nimamo potrebnega orodja, nimamo pripomočkov, da bi mogli ispolnjevati postavo. Pomišlite, da izbruhne požar v mojem kraju, kako jo mogoče, da vsakdo pomaga pri gašenju, če nimamo niti vode, niti potrebnega orodja!

To sem poudarjal že v poslednji seji. Dajte nam poprej, česar potrebujemo, potem zahtevajte od nas, da ispolnjujemo vašo postavo!

Predide se na §§ 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35 in 36, kateri se sprejmejo brez vsake debate. Pri čitanju VI. poglavja razvname se živa debata o § 39, v katerem je rečeno, da mora vsak posameznik plačati troške občini za gašenje požara. Pri tej točki oglaša se poslanec Nabergoj, sklicuje se na to, kar je bil izjavil že v poslednjem zasedanju. Ni mogoče, pravi, da bi tržaška okolica nosila enake troške z meščani. Vse dotične druge deželne postave razlikujejo med mestom in okolico. Ubogi kmet ne more nositi enakih troškov z meščani. Ako ga obtedite s takimi stroški, aka ga obvezete plačati troške za gašenje, je to veča nepravda, nego da bi pogorel drugič. Iz teh in drugih razlogov, že navedenih v poslednji seji, bodem glasoval z okolico proti vašemu predlogu.

Oglasil se c. kr. biležnik dr. Piccoli, kateri pobija Nabergojeva načela ter dokaže, da je načelo moderne uprave nalagati plačevanje dotičnih ognjegastnih troškov dotičniku, ki je pogorel.

Burgstaler pripoznava ta princip Piccolijeve ali vendar bi rad videl nekake razlike med mestom in okolico.

Rafael Luzzatto ga podpira.

Deželni poslanec dr. Sancin: Občajujem, da so ne morem pridružiti niti Burgstallerju niti Luzzatu. Jaz se sploh protivim, da se nalagajo troški za gašenje dotičniku, ki je pogorel. Kakor je sastopnik vlade, g. Conrad, povedal, da spada ognjegastvo v javni delukrog občine, povdaranjam tudi jaz, in ravno iz tega obsira nimajo se nalagati troški dotičniku, ampak občini. Ni res, kar trdi dr. Piccoli, da je moderno zakonodavstvo pripoznalo ta princip, in opozarjam v tem pogledu slavni deželni zbor na dotično deželno postavo, izdano za glavno Dunajsko mesto (Vladni sastopnik pritrjuje), v kateri je izredno povedano, da troške za ognjegastvo morajo nositi občine.

Ne smatram, da bi bil Piccolijev princip opravičen niti v načelu prikladnosti niti v načelu pravljnosti in človekoljubja. Ni prikladno, da kapitalist, ki je zgubil morda vsled požara malenkosten dol svojega premoženja, trpi ravno iste troške kakor siromak, ki nima drugega nego stavbo, obloženo od dolgov, katero je izgubil povsem vsled nesreči. Ni pravljeno, da mora ponesrečenec, kojemu je občina po svojih organih rešila najusnajšji del premoženja, nositi ravno iste troške, ki jih plača oni, kojemu je občina po svojih organih rešila večidel njegovega premoženja. Ni opravičeno v principu človekoljubja, da more ponesrečenec, kojemu je pogorela revna bajta, in ki mora iskati pribelašča pri svojih sosedih, in nima niti založja kruha za se in za svojo družino, trpiči ravno iste troške, ki jih lahko plača bogati meščanski posameznik.

Porečete mi gospoda, da mora imeti občina svojo odškodnino. Dobro! Ali vedete, da teži moderna postavodaja na to, da zavaja uvedbo posamičnika, skudajoč navaliti jo na splošnost, kajti vse skupaj, prispevajoč v poslov posamičniku, veliko loč strpne piščico njegova nesreča.

Vsemimo, da se nahaja izmed 160.000 prebivalcev le 60.000 tistih, ki bi v ta način prispevali z jednim samim sletom na leto, in občina bi lahko imela dohodek v letnem znesku od 60.000 gld. Odbimo praviloma 10.000 gld. na leto od tega zneska za troške izvirjatve, in menim, da bi čisti dohodek v znesku od 50.000 gld. na leto dostojno pokril troške ognjegastva. Seveda ne jemljem v obzir onih dohodkov, ki so že posebej zabeleženi v letnem provizoriju za lokalno policijo ognjegastva sploh. In če vas ni volja ustvariti posebni direktni davek, potem ustvarite tako postavo, ki naj bi obvezala posestnike zavarovati svoja posestva pri zavarovalnih bankah, pa bodo potem lahko zahtevali, da vam zavarovalne banke plačajo dotične troške za gašenje. Tudi v tem pogledu ne stavi posebnega predloga, keli le, da bi se predlog vrnil deželnemu odboru, ki naj bi ga vrnuti vselej v natančnejše protroševanje.

Dež. posl. Rafael Luzzatto stavi predlog, načrt se načrt vrnil deželnemu odboru. O tem se vname zopet debate.

Dež. posl. Ivan Goriup, vsemim v poslov izvajanja poslancev Nabergoja, Sancina, Luzzatta in Burgstallerja, priporoča in predlaga (posebno, ker je poročevalc Dompieri poudarjal, da je težko ločiti poslopja mestna in okolica, ker se v okolici nahajajo stavbe večje vrednosti), naj se vsej navadna kmečka poslopja izvajajo od ognjegastnih troškov.

Na to se oglašita levitarja dr. Piccoli in celo Mojzes Luzzato. Prvi, pripomavajoč potrebo razlikovati med mestnimi poslopji in bajtami tržaške okolice in naslanjajo se na Goriupov nasvet; drugi, pripomavajoč razlage, navedene po dr. Sancinu, se zložita za predlog dr. Piccolija, po katerem naj se znižajo troški za tržaško okolico na 50%.

Sprejet je predlog Goriupa, za katerega nista glasovala Nabergoj in Sancin. Pri tem moramo po hvalebiti posl. Goriupu in sodruga, da so glasovali za predlog, ter se s tem pripomogli k neki olčevki za tržaško okolico, za slučaj, da se sprejme postava.

A tudi poslanca Nabergoja in Sancina moramo opravičiti, ker sta do sedaj vodili poslop proti vsakemu predlogu, ki nalaže okolišanom, kome si budi naupravičeno breme.

Po tretjem čitanju bil je načrt vsprejet z vsemi glasovi proti glasom štirih okoliških poslancev: Nabergoja, Sancina, Dollenza in Vatovca. Posl. Goriup je moral seveda glasovati za predlog že radi doslednosti.

Političke vesti.

Iz deželnega zebra istraškega. — Izjava vladne na interpelacijo z dne 13. septembra 1892 poslance Jenka in tovaršev radi rabljenja slovenskega in hrvaškega jezika v deželnu istrašek, se glasi:

Visoki zbor! Sklicevajo se na svojo izjavo v deželnozborski seji z dne 15. decembra 1887. glede na način, kako se od vladne strani odgovarja na vprašanja, stavljenia do iste v hrvaškem jeziku, čast mi je, spro札umno s presvetlim gospodom deželnim glavarjem, nastopno odgovoriti na interpelacijo g. posl. Jenka in drugov od dne 13. septembra 1892, glasilo se: „Kaj misli storiti vladna občina ob vprašanju rabe hrvaškega in slovenskega jezika v deželnem zboru Istra?“

Interpelacijo, predloženo v jednem ali drugem teh jezikov sprejemajo se v avtonomni zapisnik deželnega zebra; ako so stavljenje na vladu, odstopajo se vladnemu komisarju, koji odgovarja na isto po dogovorih poizvedbah, kakor dokazuje ta slučaj in mnogi drugi do sedaj; ako so stavljenje na deželni odbor, izreči jih deželni glavar istemu odboru na daljno poizvedovanje in pričakovati je, da tudi ta odgovori na nje (per cui è da ritenersi che riceveranno pura risposta).

Predloge, predložene v hrvaškem ali slovenskem jeziku, vsprejema dež. glavar v smislu § 85 deželnega pravilnika ter se briga, da pridejo v nad

Ker so vladne predloge namenjene vsemu zboru, in nikakor ne posamičnim poslancem, predlagajo jih vlada v istem jeziku, v katerem opravlja deželnizbor svoje posle. (Bene! Bravo! na klopeh večine).

Kar se tiče načina, po katerem se odgovarja na interpolacije, stavljenе v slovenskem jeziku na vlado, sklicujem se na uteviljeno izjavu z dne 15. decembra 1887, omenjeno že popred.

Valedo sedaj rečenega obveščujejo avtentični zapisniki deželnosborskih sej o interpolacijah, odgovorih in predlogih v zmislu § 35. deželnega pravilnika in naravno tudi o sklepih dež. zborna; o vsem tem pa je torej vlada, katera je tudi sicer obveščena po področilih svojega nastopnika o vsebini govorov, izrečenih v slovenskem jeziku.

Vlado ni v stanu vtikati se nadalje v to vprašanje, in to s osirou na ustanovo § 11 in 40 deželnega pravilnika, po katerih § 8 vodi deželosborske rasprave deželni glavar in odločuje deželni zbor o načinu priobčevanja. (Bravo! Bene! na klopeh večine).

To je torej odgovor vlado na Jenkovo interpolacijo od leta 1891. Ali velja ta odgovor tudi predlogu Spinčičevemu z dne 13. t. m.?

V deželnem zboru Kranjskem so stavili poslanci Hribar in tovarshi predlog, naj dež. zbor posove vlado sposlovati na pristojnem mestu dodatek k dotedni ministerški naredbi v tem zmislu, da bodo prodajalcem specijalskega, kolonialnega blaga in delikates v vsem obsegu vojvodine Kranjske zapovedano zapisati prodajalnice ob nedeljih opoludne. Uteviljuje svoj predlog, je naglašal poslanec Hribar njegova važnost z narodno-gospodarskega, verskega in človekoljubnega stališča.

Razprava proti „Omladini“. Med včerajno raspravo so istaknili na obtočni klopi velik kos premoga, kateri je prinesel baje s seboj kak obtočenec, da ga vrake na kojega policijskega agenta, kateri so bili nasilišani kot priče. Predsednik je zatoresku ukazal, da se morajo odločiti preiskati vse zatočenec, predno stopijo v dvorano. Isprávanje je prišelo s strokovnjaki v rokopisu, za njimi so prišli na vrsto razni izdelevalci črnila, da so isrekli svoje mnenje o nekaterih pismih, potem pa pride: stražarji, nadzorniki stražarjev in razni zasebniki.

Razprava proti zatočenemu ministru. Avkumovičevemu. Včeraj je ustavil kralj Aleksander s posavnim ukazom raspravo proti zatočenim liberalnim bivšim ministrom. Ukaz se naslanja na člena 40 in 41 ustawe, katera določuje kralju pravico pomilovanja. Torej: mnogo kokodakanja, a malo jače!

Bismarck v Berolini. Torej želeni bivši kancelar, osnovitelj združenega nemškega cesarstva, je na prišel včeraj opoludne v Berlin. Željni stroj in dva vagona so bili ovenčani. Prince Henrik (cesarjev brat) ga je posdravil priesno. Ko sta šla v voz in se peljala v grad, posdravljala ju je ogromna možica ljudstva z viharnimi „hoch“-klici, a raz okna so sipalo gospo ovjetje na nju. Bismarck bil je ves pravzeten. Pred cesarskim gradom je vsprijela kneza počastna vojaška četa. Prince Henrik ga je takoj spremil v grad, kjer ga je čakal cesar Viljem z vsemi svojimi dvorniki vojaškega stanu. Popoludne ob 2. je bila južina, katera pa se je udeležili cezar s cesarico in Bismarckom. Pred gradom je prepevalo navdušeno ljudstvo narodne pesmi. Popoludne so oddali v gradu svoje vizitnice kancelar Caprivi in vse državni tajniki. Ob 3. popoludne je obiskal Bismarcka kralj Sakski, kateri je prišel istega dne v Berlin. Na veder je bil obed na Bismarckovem stanovanju. Pri obedu je bilo 14 oseb, med katerimi cesar, cesarica, kralj Sakski in Herbert Bismarck. Po obedu se je dogovarjal cesar dolgo časa z Bismarckom. Pri tem razgovoru ni bil nikdo navzgo. Ob 7. uri in 10 minut je spremil cesar z vsemi svojimi dvorniki Bismarcka na železnico. Poslovil se je od njega tik pred salonskim vozom, pravljene za Bismarcka, ga objel in večkrat poljubil, stiskal mu desnico. Ob 7%, je vlak oddrhal. — Poročajo, da se je Bismarck zelo postara, da bodi pripogneno in da se je, ko ga je spremjal princ Henrik v voz, opiral ob prince. Priesel je v Berlin v beli opravi nemških oklopniharjev.

Različne vesti.

Člani dež. šolskega sveta gorškega so imenovani: proš. Andrej Jordan, profesor Andrej Marušič, ratnatelj realke dr. Egidij Schreiber in gimnaziski ravnatelj dr. Henrik Gross.

Osobna vest. Okrajni sodnik na Volovskem dr. Simon Lettich je imenovan dež. sodišča svetnikom v Trstu.

Lokalna železnica iz Trsta na Općino. Tg. ministerstvo je dovolilo civilnemu inženirju dru. Eugenu Geiringerju v Trstu in višnjemu inženirju Soligmannu na Dunaju, da vstača izkrivati tehnična pravljivana dela za lokalno železnicu iz Skorjkije na Općino. Dovoljenje volja za 6 mesecev.

Za Sokolovo maskarado, koja se bodo vršila prihodnjo nedeljo, prično se razpoložiti vabil začetkom prihodnjega tedna. Ob enem javlja odbor, da se bodo letos poleg vabili razpoložila le tudi vstopnici, ker bodo vstop dovoljenje proti izkazu dotednih vstopnic. Vstopnici veljajo bodo za posamečne osebe kakor tudi za družine, ki pridejo skupno. Tudi maskam se je izkazati z vstopnicami.

Na misiju slabu. Sedaj, ko je trgovinski minister odšel na Dunaj, razpravljajo tržaški listi, na kakšen način bi moral vlada priti na pomoč peščnjemu podjetju javnih skladic v Trstu. Kakor znano, šeprav uprav na tem podjetju ves gmotni položaj tržaške občine, kojo stanejo javna skladica skoraj 80 tisoč gld. na leto. Občina nosi še tretje leto ta primanjaj ter pridno moleduje pri vladi, da jej pomaga iz zagate, v kojo je zabredila po lastni krvidi. Te tožbe so našle odmev tudi na Dunaju in izvabile trgovinskega ministra v Trstu. Ogledal si je tu, na licu mesta, ves položaj ter bil sam očividec pravim razmeram. V kratkem so bodo na Dunaju vršili pogovori, zadavajoči rešitev tega vprašanja in tržaški listi — razum „Independent“ — priporočajo vladi naj pride javnim skladicem na pomoč s tem, da zagotovi njenim skladicam 4% obresti na leto. Na prvi pogled so te zahteva vidi tako skromna in mala. V resnici je pa vse drugač. Ako bi vlada odobrila ekomine tržaških gospodov, dovolila bi temu podjetju okoli pol milijona podporo na leto, a s tem ne bi nikakor pomagala trgovini v Trstu, ampak sedanjo žalostno stanje bi trajalo i nadalje. Laška gospoda pa, v katero rokoh se nahajajo javna skladica, bi se lepo smejal v post na tej dobrotnosti višoke vlade. Javnim skladicem je treba prihiteti na pomoč, to je res in se ne dá tajiti, ali le pod pogojem, od katerega ni smeti odstopiti: da vzame vlada upravo skladic v svoje roke!

Občne delavške izobraževalne pravavrsne in podporno društvo v Trstu vabi na „Plesni venček“, kateri bodo v nedeljo 4. februarja t. l. v dvorani Terzicore (ulica Chiozza št. 5). Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina za gospode 30, za gospice 20 nč. Delavci in prijatelji delavškega stanu so najujudnejno vabljeni k mnogobrojni udeležbi tega plesnega venčeka.

Veselice po deželi. Čitalnica v Sežani priredi svojo veselico v četrtek dne 1. februarja t. l. Spored: 1. „Veneč narodnih pesni slovanskih“, godba; 2. „Oblaku“, vgl. dr. G. Iavio, petje; 3. „Slovenski valjček“, godba; 4. „Njoj“, vgl. A. Foerster, petje; 5. „Naši glas“ godba; 6. „Damoklejev moč“, gluma; 7. „Ljubzen in pomač“, vglasil A. Nedved, petje; — Začetek ob 6%, zvečer pri „Treh Kronah“. Po veselicu bodo plas. Vstop 1 krona. Svira Fehnelov kvintet. Čisti dohodek je namenjen tukajšnji šolski mladini in v pokroviteljstvo možke podružnice sv. Cirila in Metoda za Sežano, zato radodarnosti se ne stavijo meje. K obilni udeležbi ujedno vabi Odbor.

Hrvatska Čitaonica u Kastvu priredi v nedeljo dne 4. februarja t. l. v prostorih Narodnega doma v Kastvu „Zabava“. Ustupnina za osebo 1 gld., za obitelj 1.50. Darovi so bodo sprejemali hvaležno. Začetek ob 8. uri zvečer.

Pedarili so nadalje Delaskemu podporemu družtvu o priliki velikega plesa g. Dr. Prusenig 6 kron in g. Alojzij Vesel 1 krona. Predsedništvo se v imenu družstva zahvaljuje na darilu.

Policijsko. V novem pristanišču so prijeli težaka Maksimiliana K., 27 let starega, ker

je bil ukradel nekaj kave. — Vojaškega boguna, 20letnega Ruggera Piseta iz Albana pri Trentu, dopeljal je predvčerjanim parnik „Szapary“ iz Messine v Trst. Izredil so ga policiji, katera ga je stavila na razpoloženje sodišča. Vrli mladenič je šel baje gledat, kako evrot pomerande v Italiji, namesto da bi nosil avstrijsko puško.

Sodnisko. 27letni Ivan Poropat iz Pregarj je obsojen na 10 dnjizpora radi zlobnega poškodovanja tuje lastnine. Oproščen pa je bil obtožbe javnega nasilstva. Poropat je živel nekoliko časa skupno z 38letno udovo in gostilničarko Heleno Grigorjevo v Pregarjih, a ko se je ona naveličala Poropata in mu pokazala vrata, maščeval se je isti po stroje.

Zločin v Barceloni. V tem nesrečnem mestu se je vnebo dne 26. t. m. v pristanišču nekaj dinamita baš v onem kraju, kjer delavci popravljajo sledove one grozne škode, katero je provzročil dinamit, ki se je nedavno užgal na ladiji „Cabo Machicago“, in ugonobil na stotine ljudij. Valedo nove nesreča sta bila ubita 2 delavca. Misli se, da so užgali dinamit anarchisti.

Uboga vdova. Nedavno je vrgel hišni gospodar poslopja št. 21 v ulici Belvedere siromašno udovo Alojzijo Škof s štirimi otročki na ulico, ker sirota ni mogla plačati stanarine za borno svojo sobico. Revica je odtej prosjačila, da bi preskrbela živeža svojim otročcem. Sinovi pa je moral oddati svoje otroke v bolnico, ker so bili vsi štirje vled lakote in mrza že na pol mrtvi.

„Vitezki“ Madjari. Iz Budimpešte poročajo o raznih skandalih med madjarskimi visokimi plemioniti. Predsednik poslanske zbornice, Dezsider Axzel, je kritikoval postopanje poslanca Mauricija Eszterhazyja, ko se je razpravljalo o cerkvenem vprašanju. Grof Eszterhazy ga je zbor tega pozval na dvobojo. Honvedski (domobranci) minister Féjervary se je sprl s poslancem Horvátom, češ, da je isti zloben obrekovalec. Poslanec je nato ekscolegenko opsoval prav pošteno. Tretji skandal se tiče posl. Jurija Lindarja, kateri je bilo osleparil grško-iztočnega biskupskega kandidata Petroviča za 5000 gld., češ, da s tem denarjem podkupi nekega ministerškega svetovalca. Ogrski pravosodni minister je odredil strogo pregledovanje kujig, ker se boji, da so si „vitezki“ uradniki prisvojili mnogo večje svote.

V Italiji moralo se je že dolgo časa prejkuhati, predno je prišlo do ustaje. Vlasti žalostno so morale biti razvare v Siciliji, kar nam svedoci načinili dogodek: Ko se je prikazala dne 28. decembra p. l. laška kraljca v gledališču in jo je godba pozdravila s kraljevsko koračico, zagnali so na galeriji krik: „Vada in Sicilia!“ (V Sicilijo naj gre!) —

Novi ruski trg. Ladiji. V kratkem sputi se v morje pri sv. Roku nova ladja „Grof Platov“, katero je naročila ruska parobrodna in trgovinska družba v Odesi, najbogatejša ruska parobrodna družba. Tej družbi pripada večina parnikov, ki dovožajo petrolej iz Batumi v Trst. Novi parnik je namenjen za vožnjo po Azovskem morju in bodo obsegal 600 tonelat vsebine. Parnik je lepo odšen ker bove prevajal tudi popotnike I., II. in III. razreda. — V kakih 2 do 3 tednih pa se sputi v morje pri sv. Roku parnik „Kiev“, katerega je dogotovil tržaški tehnički zavod že prečenega leta za neko drugo rusko parobrodno družbo.

Majbogatejši posestnik v Rusiji. Iz Sovjetskega poročajo, da je te dni tam umrl general Sergij Ivanovič Maleev, o katerem sodijo, da je bil najbogatejši posestnik na Ruskem. Res je imel 29 raznih rudnikov, izmed katerih je 15 posebne važnosti. V njih delata 55.000 rudarjev. Njegova posestva so obširna, kakor kraljestvo; skupno premoženje pokojnikovo cenijo na več milijard.

Policijski prefekt, ki se ne zanesa na svoje ljudi. Pariški policijski prefekt se je hotel osebno prepričati, da-li policijski agenti strogo izvršujejo naredbe, po katerih morajo strogo paziti na sumljive osebe v gledališčih. Napravil si je torej jako sumljiv omot, katerega je skril pod suknjo in šel dne 24. t.

m. v operno gledališče. Ko so agenti opazili sumljivega človeka, so ga takoj prijeli in ga odvedli k svojemu komisaru. Ta ga je začel takoj izpravljati in v tem so je dal spoznati prefekt-anarhist*. Pohvalil je dotične agente, ki so ga prijeli, zaradi njih vestnega izvrševanja svoje službe.

Slovenski Svet* ima v 2. št. naslednjo vsebino: Nadaljni boji gledo na narodno jednakopravnost. — Dunaj neposredno državno mesto. — Vašnji in Popovski. — Iz poezij I. Stritarja: „Oblaček“ v latinici in cirili, potem v ruskem prevodu. — Pesem: Preip in mir. — Pesem: Junakova žaoba. — Pesem: Gioiosa. — Russka pesem. — (Iz russkih običajev) Iz russkih običajev (proza), poleg ruske pesme s tolmačenjem. — Odmevi franko-ruskih praznikov. — Heureka. — Pojasnilo o Turgenjevovih ženskih. — Zanimiva rasprava. — Dops. — Russke drobitnice. — Pogled po slovaniskem svetu. — Književnost.

Najnovejše vesti.

Poreč 27. Izvolitev Rizzija in Tomassija verifikovana. Kurija velikega posestva voli deželnim odbornikom Bartoliju. Sprememba statuta kreditnega zavoda usprojeta. Vsi predlogi finančnega odbora glede bivališča dolgo v zemljščku odveze (zonérja) so prejeti s soglasno z velikim navdušenjem. Manjšina je ploskala, večina pa odobravala Laginjevo izjavo, da pozablja manjšino v tem trenotku na vse nemile dogodke v tej zadevi. Predsednik izjavlja zolzni in očni, da ga veseli jednodušnost vsega zobra. Valedo splošne ginenosti je bila zaključena soja. Prihodnja soja v ponedeljek.

Predlog finančnega odbora v zadevem zemljščku odveze se glasi:

Finančnemu odboru, prepričanemu, da je vendar že nastopil čas, da se store radikalni koraki, a ne polovični, je čest predlagati v deželnemu zboru:

1. V imenu deželnega zobra pošlje naj se cesarski vladi prošnja, da ista blagovoli milostivo dopusti istrašemu zemljščko-odveznemu zakludu ves dolg, katerega ima terjati država, izvirajoči iz posojil in značajoč koncem leta 1893, sveto 300.000 gld.

2. V sled tega odpustiti je definitivno — s pogojem da odpusti tudi država — dolžnikom zemljščko-odveznega zaklada ves njih zaostali dolg na glavnici, rentah, obrestih, tekodi in zamudnih, in eksekutivnih troških.

3. Med tem zaustaviti je — dokler deželni zbor drugač ne odloči — izstirjevanje od dolžnikov onih prinosov, ki so navedeni pod štov. 2.

4. Nalaga se dež. odboru, da brzo predloži prošnjo pod 1. in da nemudoma zaustavi izstirjevanje da.

3. s tem, da izda analogui razglas in pošlje potrebne ukaze o. kr. davkarskim uradom v deželi.

5. S temi določbami ostane dežela začasna skrbeti, da se potrebne doklade na direktno davke sklenejo v svrhu, da se izplačujejo obligacije, katerih niso vladignene, potem za izplačilo glavnice in obrestij, katere niso pokrite z obligacijami.

Belgrad 27. Razkril Milan je obiskal mitropolita in mu naznani, da pride v kraljevskem kraljice Natalije.

Hamburg 27. Knez Bismarck je došel po noči v Friedrichsharuh. Ljudstvo ga je nadušeno pozdravljalo.

Sredec 28. V pravdi proti bratom Lukom in Stojanu Ivanovem, katera sta obtožena, da sta strugla po življenju Koburžanovim, se pripozna Luka krvim poneverjenja in begunstva.

Dalje pripozna tudi, da se je udeležil zarote, vendar katero naj bi se umoril Koburžan. Vse ostale izjave Ivanove so v soglasju z obtožbo. Ker se je njegov načrt ponosredil, namernil je pobegniti v Srbijo. Izjave Stojana Ivanova nimajo v sebi nič posebnega.

Narodno-gospodarske zadeve.

Kako ravnavi s kuretnino po zimi.

Gojitev kokoši po zimi zahteva veliko skrb. Kuretnina je dostopna po zimi marsikaki bolezni radi slabih vremen in radi oč-

nosti, ker se ne more prosti pasti po zraku. Ta nevarnost se mora odvriti s pravim ravnanjem in naravnim pičem. Po zimi so navadno jajca tako draga; ako več dobro ravnati s kokoši ter je pitati naravno, izplača se ti trud, kajti kokoši ti bodo nesle kakor v drugih letnih časih; tudi ti bodo kure zgodaj valile, ako jih drži v gorkem. Zato pokljajaj jim po zimi zjutraj mehke tečne in mladne jedi in samo zvečer zrnja. Mehka jed se jim poklada zjutraj zato, da kokoši koj zju raj vdobe nekaj v želodec; zrnje pa zvečer zato, da imajo po noči kaj prebavljati, kar jim ohrani gorko telo. Tudi jo potrebno, da se pripravi po zimi kokošim kak prostor, pokrit z gnojem, slamo ali žaganjem, na katerega se potrese nekoliko zrnja, da se tu nekoliko napasejo in prezračijo. V velikem mrazu lehko isto doseže v hlevu po gnuju. Posebno skrb treba pa imeti s pokladanjem vode po zimi. Voda ne sme biti premrzla ali celo zamrznjena. Dobro je tudi, ako se v kaki široki posodi kokošim pripravi nekoliko peska, da se v njem kopljeno. Valenje jaje ni torej toliko odvisno od kakovosti piče in drugih umetnosti, temveč doseže se isto najbolj, ako se kokošim poklada naravna piča ter se jih drži v gorkem.

Ekskurzivne dražbe.

C. kr. okr. sodišče Kanal, 10. februar, in 10. marca t. l. posestvo Andreja Šuligoj pok. Ivana iz Dola št. 68 v uložku št. 617 zemljišnice Kal, cenjeno 172 gld.

C. kr. okr. sodišče Bolec, 16. februar, in 17. marca t. l. posestvo Ivana Trebše iz Srpneča h. št. 131 v uložku št. 65 zemljišnice za Srpneč, cenjeno na 560 gld. 22 kr.

C. kr. deželno sodišče Trst, 15. februar, in 17. marca t. l. posestvo pok. Ivana Rebula tab. št. 27 zemljišnice za Rocol, cenjeno na 2754 gld. 84 kr.

Listnica uredništva.

Gosp. dopisniku iz Ljubljane. Ker nam je tiki ma pred zaključkom lista došel velevalen telegram iz Poreča, odlomiti smo morali Vaš dopis za drugi telefon. Prisrčen pozdrav.

Listnica upravnosti.

Sl. Učitnica v Ribnici. Listo poslali danes. Naročnina je plačana do 15. aprila t. l. — Sl. C. talnica Cer vo. Poslano vpisali na račun starega dolga. Prosimo narodno za letos. Sl. bralno društvo v St. Petru: Vpisali smo Vas moj narodnike, ali znižali ceno no moremo z ozirom na ogromne stroške, katere proučoča naš list.

Tržne cene.

(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)

	Cena od for. do for.
Kava Mocca	100 K. 175.— 177.—
Ceylon Plant. fina	182.— 184.—
Peri.	190.— 192.—
Java Malang	166.— 167.—
Portorico	184.— 186.—
Guatemala	165.— 166.—
San Domingo	164.— 166.—
Malabar Plant.	180.— 182.—
native.	170.— 172.—
Laguaya Plant.	176.— 180.—
native.	170.— 172.—
Santos najljubiji	157.— 159.—
srednji fini	154.— 156.—
srednji	152.— 153.—
ordinar.	142.— 145.—
Rio opriani	172.— 175.—
najljubiji	158.— 159.—
srednji	152.— 154.—
Skladišče: Mt. et. 98530.	

	Cena od for. do for.
Sladkor Centrifugal I. vrsto	100 K. 34.— 34.25
Concassé	36.— 36.25
v glavah	37.— 37.25
razkosan	37.75 38.—
Skladišče: Mt. et. 8100.	

	Cena od for. do for.
Biz italijanski fini	100 K. 19.— 19.50
srednji	18.— 18.50
Japan fini	17.75 18.—
srednji	15.75 16.—
Rangoon extra	14.75 15.—
I.	13.75 14.—
II.	11.50 11.75

	Cena od for. do for.
Petrolej ruski v sodih	18.—
v zabožih od 29 kil.	5.75 —
Olje italijansko najljubije	100 K. 59.— 62.—
srednjefino	50.— 52.—
bombažno, amerik.	36.— 44.—
dalmatinsko	39.— 40.—
Limon Nešinski	zaboj 3.— 4.—
Pomaranče	3.— 4.—
Mandeljni Dalmatinski	100 K. 61.— 63.—
Bari	67.— 69.—
Pinjoli	80.— 82.—
Bordoli Dalmatinski	7.50 7.75
Pulješki	12.— 12.50
Smokve Pulješko	12.— 13.—
Grake v vencih	13.— 13.50
Sultanine	30.— 32.—
Vamperli	22.— 24.—
Clove	25.— 26.—
Polenovke srednje velikosti	38.— —
velike	35.— —
male	39.— —
Slaniki v velikih sodih	14.— —
Domadi pridelki	5.— —

	Cena od for. do for.
Fizol: Koks	100 K. 9.75 10.—
Mandoloni	8.75 9.—
svetlorudeči	9.— 9.25
temnorudeči	— —
bohinjski	9.50 9.75
beli veliki	9.25 9.50
mali	6.75 7.—
zeleni, dolgi	7.50 8.—
ekrogli	6.75 7.—
mešani, hrvatski	5.50 5.75
štajerski	6.50 6.75

	Cena od for. do for.
Meslo fino štajersko	90.— 96.—

Jožem it. 10	9.25	9.50
" 9	9.75	10.—
" 8	11.—	11.25
Zelje kranjsko	6.50	7.—
Ropa	5.—	5.50
Krompir, štajerski	2.60	2.80
Proso, kranjsko	9.—	—
Leča, kranjska	13.—	—
Špah ogerški	52.—	53.—
Kast ogerška	60.—	61.—

Kava. Cene vedno trdne, toda malo vprašanja, izven po fini vrsti Santos a za notranjsko konsum. Iz Brazilije prispel je v tem tednu parnik "Ina Z." z 2250 vrci Santos, 2100 vrci Victoria 2655 vrci Rio.

Sladkor. Misleno, cena popustljive.

Riž. Nespremenjeni položaj.

Olio. Z domačim oljem neznani promet; nekaj mt. st. dalmatinskega prodalo se je po gld. 39.—, nekoliko zaključka od ordinarnih vrst bombažnega olja po gld. 34.— in najniže marko Union po gld. 46.—.

Jutro sadje popolnoma brez vprašanja, izvenči z limono in pomeranc.

Domači pridelki popolnoma brez vprašanja, izvenči z limono in pomeranc.

Slanina in mast. Ker so Amerikanci zopet zdatno znižali cene, ostavilo se je popolnoma izvažanje. Cene ostale so iste.

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka a. Neznani poljšak minolega tedna ni bil trajen, kajti ta teden je bil zopet mirem, kakor je bilo prej. Vse se je zdjednilo, da utrdi ta mir; slab vreme, ki predi promet, slabha trgovina v tem pridelku, nadalje, ker cene niso kar nič omahovali in pa ker se pripravljajo k padanju. To so dejstva, katera slabu uplivajo na trg. "Econo" se drži v teh le-te mojih: št. 0 gld. 15; št. 1 gld. 14.50; št. 2 gld. 14; št. 3 gld. 13.25; št. 4 gld. 12.50; št. 5 gld. 11.75; št. 6 gld. 11; št. 7 gld. 9.50; št. 8 gld. 8.50.

Otrobi. Stoji že vedno tako, kakor smo omenili v zadnjem poročilu.

Drobni otrobi. Tudi v tem tednu je bilo le malo prodaje. Levantinski za mesec decembra 1894, priljeno po isti ceni, kakor so bile poslednjih objavljene.

Goved. Od 18. do 21. t. m. je bilo prodane v Trstu klavne govedi: 424 volov in 142 kras in sicer iz Krajuške 124 glav, iz Hrvatske 281, iz Istre 1, iz Italije 4, iz Furlanske 6 in 8 domačih. Plačali so: voli iz Kranjske po gld. 42—43; iz Hrvatske po gld. 40—41; iz Istre po gld. 41—42; iz Italije po gld. 42—43; iz Furlanije po gld. 42—43 in domači po gld. 43—44; domače kreve po gld. 40—41, iz Italije po gld. 40—41 kvintal.

Seno in slama. V tem tednu se je plačevalo v Trstu seno I. vrste po gld. 5.20, II. vrste po gld. 3.75; slama I. vrste po gld. 8.65, II. vrste po gld. 3.10 kvintal.

Kokoši po gld. 1— do gld. 1.30 komad, piščeta po gld. 1.40—1.60 par.

Krompir navadni, na dubolo po gld. 2.40—3— kvintal. R. M.

Trgovina z lesom.

Cene Kranjskega in Štajerskega lesa v poslednjih 14 dneh, postavljenega na kolodvor Trstu. (To so cene, po katerih plačujejo tržaški trgovci z lesom).

Jelove deske 26 mm 8/14" f. 52—56 za 1200"

" 19×20" 7/14" 37—41 "

" skureti 13×14" 7/14" 27—29 "

" 14×15" 7/14" 30—32 "

" remeljni (morali) 70×70mm 26 27 "

" 35×70" 13—14 "

" 80×80" 32—34 "

" 40×80" 16—17 "

" 90×90" 40—42 "

" 45×90" 20—22 "

" 100×100" 62—64 "

" 100×110" 72—74 "

Bukove dle (testoni) 20mm 8/10" 20—24 "

" mlinci (tavolette) hrv. 8/10" 9—9.5 "

" bistr. 8/10" 8—8.5 "